

Sota el monestir de Banyoles

Darrere el monestir de Banyoles 25 hectàrees de terreny desafien les lleis del mercat i del sòl. Malgrat la seva situació cèntrica –just al costat del barri vell–, malgrat que està envoltada completament per àrees urbanes i malgrat el *boom* urbanístic dels últims anys, l'àrea coneguda com a Sota Monestir no s'ha urbanitzat. Mentre Banyoles creixia i anava abandonant la dependència envers l'agricultura i les indústries tradicionals, Sota Monestir es resistia a canviar i, en certa manera, mantenia l'essència de l'antiga vila. I avui aquestes 25 hectàrees mostren un paisatge desigual on s'intercalen hortes ben cuidades, indústries abandonades, recs medievals derivats de l'Estany, antics molins, cases aïllades i erms oblidats.

Ara Banyoles es pregunta què fer amb aquests terrenys, i la resposta no és fàcil. A qualsevol territori –i en aquest més– s'hi generen valors, interessos, inquietuds i expectatives molt diversos en funció de qui se'l mira. Potser a Sota Monestir un promotor immobiliari avui hi veu una àrea fantàstica per edificar, just al costat del barri vell. Un historiador remarca la necessitat de conservar la xarxa de recs mil·lenària construïda amb travertí i els molins que aprofitaven l'aigua. El regidor de Cultura el considera l'emplaçament ideal per als equipaments que la ciutat necessita. Un naturalista subratlla que en aquest espai la combinació d'aigua, arbres fruiters i horts fa que tinguin una diversitat natural notable. Un veí del barri vell demana que s'hi creïn zones verdes que solucionin la manca d'aquests espais al centre urbà, majoritàriament concentrats cap a l'Estany. Un pagès reivindica la importància de mantenir uns horts de regadiu que poden proveir la ciutat de fruita i verdura fresca. Una

El futur de 25 hectàrees

L'àmbit de Sota Monestir està classificat com a sòl urbanitzable des del Pla general de 1984, però encara no s'ha desenvolupat. A principi de 2010 el regidor d'Urbanisme de Banyoles, Jordi Bosch, va encarregar un estudi d'ordenació d'aquesta zona. L'objectiu de l'Ajuntament és fer compatible el creixement residencial amb la preservació dels elements d'interès com els horts, els recs i els molins. Diverses entitats com Limnos reclamen la preservació del patrimoni vinculat a l'ús social, agrícola i industrial dels recs que desguassen l'Estany de Banyoles.

associació de joves reclama que s'hi facin habitatges de protecció oficial. I el regidor d'Urbanisme explica la necessitat de fer-hi un vial que solucioni els problemes de mobilitat dels barris de llevant de Banyoles.

Tot això es pot fer a Sota Monestir. Alguns d'aquests usos proposats són complementaris i altres són contradictoris. En tot cas segurament el terreny és massa limitat per a tantes expectatives. Per això el projecte que s'acabi realitzant a Sota Monestir no acabarà de convèncer a tothom. Però el més important és que qui ordeni l'espai entengui que el territori no és una simple mercaderia per especular i per fer negoci sinó que té valors ambientals, socials, culturals, patrimonials, d'identitat i paisatgístics que cal tenir molt en compte. Per això, el futur del nostre territori –i els últims escàndols urbanístics ho demostren– no pot ser fruit només de pactes ocults entre el poder polític i el poder econòmic, sinó que tota la ciutadania té dret a opinar i a dir-hi la seva.

MARC VICENS